

**Sámi
allaskuvla**

Oahppoplána

Sámeigiella praktihkalaš dilis – álgooahppu 1. oassi

SAAL1

15 oahppočuoggá

Oahppoplána dohkkehuvvon oahppostivrras áššis OAL 37/07. Dutkan- ja oahppostivrra jodiheadđji dohkkehan rievdadusaid 27.10.2009 ja 05.01.2011. Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 28.6.2017 áššis DOS 63/17 ja 28.5.2019 áššis DOS 24/19 (Public áššenr: 17/00262). Rievdaduvvon goahtejodiheadđji mearrádusnotáhta bokte 29.03.21 (Public áššenr. 21/00279-1) ja 30.01.25 (Public áššenr. 25/00069-1).

1. Oahpu namma

Sámegillii: Sámegealla praktihkalaš dilis – álgoohppu 1. oassi
Dárogillii: Samisk i praktiske situasjoner – introduksjon del 1
Eaŋgalasgillii: Sámi Language in practical situation – Introduction 1. Part

2. Oppalaš dieđut oahpu birra

Oahpu koda: SAAL1
Dássi: Bachelor
Viidodat: 15 oahppočuoggá
Galli lohkanbaji badjel: 1
Oahpu lágideapmi: Oahpus leat intensiiva oahpahusvahkut oahppobáikkis.
Fágalaš latnjalasvuohta: Oahppu vástida SÁM-0103 Davvisámegiela álgokurssa 1. oassi (15 oč) oahpu

3. Oahpu gullelašvuohta

Oahppu lea álgodásis. Maŋŋil dán oahpu sáhtta joatkit oahpuin *SAAL2 Sámegealla praktihkalaš dilis - álgoohppu 2. oassi, SÁM-0104 Davvisámegiela álgokurssa 2. oassi* dahje vástideaddji oahpuin.

Oahppu ii dohkkehuvvo oassin Sámi allaskuvlla oahppoprográmmain maidda sámegeilmáhttu lea oassin sisabeassangáibádusain.

4. Sisabeassangáibádusat

Oahppu lea álggahalliide, geat eai máhte hupmat eaige čállit sámegeiela.

Forskrift om opptak til høyere utdanning vuodul álgokurssaide ja lohkanbadjeohppui ii gáibiduvvo oppalaš lohkanlabbolašvuohta jus ohccis lea sámi gullelašvuohta daid njuolggadusaid vuodul maid ásahus lea mearridan. Mearráduš guoská sidjiide geain lea sámi gullelašvuohta dáid čuoggáid vuodul

- Sápmelaš gii lea massán giela, ja gii háliida oahppat sámegeiela, dahje
- Bargi almmolaš ásahusas sámegeielat guovllus gii háliida oahppat sámegeiela, dahje
- Eará (omd. ohcci orru sámi bearrašis dahje sámi guovllus ja háliida oahppat sámegeiela)

Ohccit geain ii leat oppalaš lohkanlabbolašvuohta fertejit čállit motivašuvdnareivve mas čilgejit guđe čuoggá vuodul ohcet oahpposaji.

5. Oahpahus- ja eksámengiella

Sámegiela geavaheapmi deattuhuvvo ja geavahuvvo álggu rájes.

6. Sisdoallu

Gulahallanbiras láchčojuvvo geavatlaš doaimmaide. Studeanttat sámástit gaskaneaset ja oahpaheddjiiguin bargadettiin. Guovddáš oahppotemat čatnasit sámi árbevieruide, birgejumiide ja duovdagiidda. Temáid láidestanbajilčállagat leat:

Lagašbiras

- Báikedoallu ja huksehusat
- bivut
- servvoštallan ja bálvalusdilálašvuodát

Birgen

- áigedoahpagat (diibmu, jándor, mánut, jahkeáigodagat)
- dálki, johtin ja dádjadeapmi
- luonddunamahusat ja báikenamat
- sámi árbevirolaš birgenlágít

Servodatlaš dilálašvuodát

- dáidda, duodji, girjjálašvuolta, osku ja musihkka
- sámegiela bargo- ja kulturásahusat
- media ja eará gulahallangaskaoamit

Cealkkaoahpa, hápmeoahpa ja jietnadatoahpa ovttagardáneamos vuoddoáššit giedahallojuvvojit. Sátneluohkáid sojahanminstariid ja dássemolsašumi oahpahallat giehtalagaid geavatlaš doaimmaiguin iešguđet birrasiin. Jietnadatoahppa čatnasa lunddolaččat njálmmálaš giellageavaheapmái.

7. Oahppanjoksosat

Maŋŋil čadahuvvon oahpu studeanta

- ipmirda ja geavaha dábálaš cealkin- ja dadjanvugiid beaivválaš dilis
- máhtta mitalit oanehaččat iežas birra ja maid son ja earát dahket
- máhtta jearrat ja vástidit go lea sáhka das mat sus leat dahje sus eai leat, gos lea, gosa áigu, dálkki ja makkár biras lea
- hálddaša álkis ságastallamiid go nubbi olmmoš hupmá čielgasit ja lea gearggus veahkehit
- lea dihtomielalaš sámegiela čanastagain sámi árbevieruin, birgejumiin ja luondduin
- oaidná vejolašvuodaid ieš leat mielde várjaleame sámegiela sámegielaigiid fárus buotlágan gulahallandilálašvuodain

8. Oahpahan- ja oahppanvuogit

Studeantaid aktiivlaš searvan njálmálaš hárjehallamiidda, joavkobargguide ja bagadallamii lea eaktun dasa ahte oahpahas ja oahppan lihkostuvvá. Vurdojuvvo nai ahte studeanttat barget iešheanaláččat oahpuin.

Fágaoahpaheaddji lágida oahppandiliid dan láhkái ahte studeanttat besset oadjebas birrasis hárjehallat giela.

Mielstudeanttat ja movttiidahtti biras ja oahppanresurssat konkretiserenávdnasiiguin doibmet gielalaš buvttadeapmái doarjjan.

Sámegielaš ja earenoamážit árbečeahpit, geat bivdojit searvat vissis temáid olis, dorjot studeantaid háhkat gulahallangelbbolašvuoda.

Studeanta duodašta iežas oahppama bargomáhpa bokte. Studeanta dokumentere gielalaš buvttadeami temáid oktavuodas omd. govvateavsttaiguin ja dialogaiguin.

Oahpu čadaheami oktavuodas fálo bagadallan. Vuodđun bagadallamii lea studeanta refleksuvdnalogga ja bargomáhppa.

9. Gáibádusat beassat eksámenii

- Studeanta lea geatnegahtton čuovvut 80 % oahpahasas.
- Oanehis njálmálaš ovdanbuktimat searválaga joavkolahtuiguin (unnimustá 5 háve) iešguđet temáid oktavuodas olles luohkkái.
- Refleksuvdnaloggat mas árvvoštallá iežas gielalaš ovdáneami (unnimustá 3 logga ja juohke logga galgá leat sullii ½ siiddu)
- Prošeaktabarggu (eanemustá 3 studeantta) searvan ja njálmálaš ovdanbuktin (sullii 10 minuhta). Sámegiela geavaheapmi bargoproseassa vuolde deattuhuvvo. Prošeakta galgá vuodđuduvvot dasa mii lea relevánta oahpu sisdoalu ja máhtolašvuoda ektui.
- Teaksta (1 siiddu) mas čájeha iežas gielalaš máhtu. Prošeaktabarggu temá addá jođu čállit teavstta.

Ovdal eksámendilálašvuoda vállje studeanta bargomáhpas osiid čájehanmáhppii

- 1 dialoga dahje ságastallan joavkobarggu vuodul
- 1 refleksuvdnalogga
- 1 temábargu
- 1 teaksta prošeaktabarggu vuodul

Barggut galget sisabuktojuvvot šihthuvvon áigemearrái ja dohkkehuvvot fágaoahpaheaddjis.

10. Eksámen

Oktagaslaš njálmmálaš eksámen čájehanmáhpá vuodul mii bistá sullii 15 minuhta. Árvvoštallamis deattuhuvvo njálmmálaš giellageavaheapmi
Eksámen árvvoštallo ceavzán dahje ii ceavzán.

11. Leago privatisttain vejolaš váldit dan oahpu?

Lea, eavttuin ahte Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvvoštallama gáibádušat leat devdojuvvon, ja ahte oahpahus lea čuvvojuvvon ja gáibádušat beassat eksámenii leat devdojuvvon, joga Sámi allaskuvllas dahje Sámi allaskuvlla ovttasbargoásahusas.

12. Kvalitehtasihkkarastin

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta. Studeanttain lea geatnegasvuohhta searvat árvvoštallamiidda mat leat oassin kvalitehtasihkkarastinvuogádagas.